

Azərbaycan dövlət müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra qarşıya qoyulan əsas vəzifələrdən biri ölkənin beynəlxalq aləmə inteqrasiyası, bu nüfuzlu beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlıq yaratmaq və getdikcə əlaqələri möhkəmləndirmək olub. 1992-ci il martın 2-də bu istiqamətdə ilk addım atılıb və respublikamız dünyanın ən mötəbər təşkilatına – BMT-yə üzv qəbul edilib. BMT Baş Məclisinin həmin tarixdə keçirilən 46-cı sessiyasında ölkəmizin bu təşkilatın üzvlüyünə qəbul edilməsi barədə qətnamə qəbul olunub. Beynəlxalq qurumun 181-ci üzvü olan dövlətimizin üçrəngli bayrağı martın 2-də Nyu-Yorkda qaldırılıb. Həmin il may ayının 6-da isə BMT nəzdində Azərbaycanın Daimi Nümayəndəliyi açılıb. Təəssüf ki, həmin dövrdə ölkədə baş verən qarşıdurma, respublikada tez-tez bir-birini əvəz edən ölkə rəhbərliyinin dövlət idarəçiliyindəki naşılığı, birincilik davası beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlığı davam etdirməyə imkan verməyib və bu sahə sanki unudulub.

mövqeyini dünya ictimaiyyətinə çatdırmışdır.

1995-ci ilin oktyabrında BMT-nin 50 illik yubileyi ilə bağlı keçirilən BMT Baş Assambleyasının xüsusi təntənəli iclasında və 2000-ci ilin sentyabr ayında bu təşkilatda minilliyin sammitində çıxışı zamanı da ulu öndər Ermənistan – Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllinə dair ölkəmizin mövqeyini bir daha bəyan etmişdi. Bu müddət ərzində Azərbaycan, həm də BMT-nin müxtəlif orqanları ilə səmərəli əməkdaşlıq əlaqələri qurmuş, təşkilatın Qaçqınlar üzrə Ali Komissarlığı, UNESCO, UNICEF və digər qurumları ilə sıx əməkdaşlıq etmiş, Təhlükəsizlik Şurasına üzv olan dövlətlərlə də əlaqələrini gücləndirmişdir.

məsələ iclasın gündəliyinə salınıb. Daha sonra BMT Baş Məclisinin 2006-cı il sentyabrın 7-də keçirilən 60-cı sessiyasının 98-ci plenar iclasında “Azərbaycanın işğal edilmiş ərazilərində vəziyyət” adlı qətnamə qəbul edilib.

İki il sonra BMT Baş Məclisinin geniş iclasında – 62-ci sessiyanın gündəliyində 20-ci bənd kimi duran “Azərbaycanın işğal edilmiş ərazilərində vəziyyət barədə” qətnamə layihəsinin müzakirəsini xüsusi xatırlamaq lazımdır. Həmin qətnamə dövlətimizin beynəlxalq səviyyədə tanınan sərhədləri çərçivəsində ərazi bütövlüyünə dəstək verib, işğal olunmuş bütün ərazilərdən Ermənistan qüvvələrinin tam və qeyd-şərtsiz çıxarılmasını tələb edib.

Azərbaycan – BMT əməkdaşlığı yüksək səviyyədə davam etdirilir

1993-cü ilin ikinci yarısından başlayaraq, Azərbaycanın beynəlxalq aləmə inteqrasiyası istiqamətində qətiyyətli addımlar atıldı və müstəqil dövlətimizin xarici siyasətində yeni mərhələnin əsası qoyuldu. Xalqın təkidi ilə hakimiyyətə qayıdan ümum-millil lider Heydər Əliyev tərəfindən müəyyənləşdirilmiş siyasi strategiyanın əsasını Azərbaycanın dövlət müstəqilliyini möhkəmləndirmək və milli mənafeləri qorumaq təşkil etmişdir. Həmin dövrdən başlayaraq, müstəqil dövlətimizin xarici siyasəti beynəlxalq hüquq norma və prinsipləri, o cümlədən, dövlətlərin suverenliyi və ərazi bütövlüyünə hörmət, başqa ölkələrin daxili işlərinə qarışmamaq, nüfuzlu beynəlxalq təşkilatlarla əlaqələri genişləndirmək istiqamətləri əsasında inkişaf etdirilmişdir. Ulu öndərin xarici siyasətinin prioriteti müstəqilliyimizə, suverenliyimizə, ərazi bütövlüyümüzə və milli təhlükəsizliyimizə təhdidlərin qarşısını almaq olmuşdur. 1993-cü ildən ölkəmizin BMT ilə əlaqələri sistemli xarakter daşıyır.

Birləşmiş Millətlər Təşkilatı ilə əlaqələri davam etdirmək, bu mötəbər təşkilatın fəal üzvünə çevrilmək qarşıya qoyulan əsas vəzifələrdən olmuşdur. Çünki beynəlxalq münasibətlər sisteminin tənzimlənməsində əhəmiyyətli rol oynayan Birləşmiş Millətlər Təşkilatı (BMT) dünyada sülhün və təhlükəsizliyin təmin olunması kimi mühüm bir missiyanı yerinə yetirirdi. Dünya birliyinə inteqrasiya kursunu mühüm məsələlərdən biri hesab edən ulu öndər həmin dövrdə beynəlxalq aləmdə baş verən siyasi proseslərə əsaslı təsir imkanları olan BMT ilə əməkdaşlığa böyük əhəmiyyət verirdi.

Həmin dövrdə Ermənistan silahlı qüvvələrinin genişmiqyaslı hücumları nəticəsində Dağlıq Qarabağ və ətraf rayonların işğalı barədə BMT-nin qəbul etdiyi qərarlar müstəqilliyini yenidən bərpa etmiş Azərbaycanın xarici siyasətinin uğuru kimi qiymətləndirilməlidir. Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzünün genişlənməsi ilə əlaqədar Təhlükəsizlik Şurası sədrinin 6 bəyanatında, eləcə də. Təhlükəsizlik Şurasının 822, 853, 874 və 884 sayılı qətnamələrində respublikamızın ərazi bütövlüyü, suverenliyi və sərhədlərinin toxunulmazlığının zəruriliyi bildirilmiş, işğalçı ölkənin qüvvələrinin zəbt olunmuş Azərbaycan ərazilərindən dərhal çıxarılması, atəşkəsin əldə edilməsi və münaqişənin danışıqlar yolu ilə həlli tələb olunmuşdur.

BMT Baş Assambleyası Azərbaycanda humanitar vəziyyətin ciddi şəkildə pisləşməsi, qaçqın və məcburi köçkünlərin sayının 1 milyonu ötməsindən dərin narahatlıq hissi ilə 1993-cü ildə keçirdiyi 85-ci plenar iclasında “Azərbaycanda olan qaçqın və məcburi köçkünlərə fəvqəladə beynəlxalq yardımın göstərilməsi haqqında” qətnamə qəbul etmişdir. Ölkəmizin bu nüfuzlu qurumla əməkdaşlığının sistemli xarakter daşması beynəlxalq ictimaiyyətin diqqətinin Ermənistan – Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə cəlb edilməsində mühüm əhəmiyyət kəsb edib. Heydər Əliyevin 1994-cü ilin sentyabrında BMT Baş Assambleyasının 49-cu sessiyasındakı çıxışı bu baxımdan xüsusilə, yaddaqalan olmuşdur. Ulu öndər həmin sessiyada Qafqaz regionu və ümumilikdə, dünya üçün həyati əhəmiyyət kəsb edən qlobal məsələlərlə bağlı ölkəmizin

Azərbaycan – BMT əməkdaşlığının daha da möhkəmləndirilməsi, yeni dövrün tələblərinə uyğun istiqamətdə zənginləşdirərək davam etdirilməsi Prezident İlham Əliyevin xarici siyasət kursunda prioritet təşkil etmişdir. Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə reytinginin daha da yüksəlməsində, milli maraqların ən yüksək səviyyədə qorunmasında, bu mötəbər qurumla əlaqələrinin yeni mərhələdəki inkişafı böyük əhəmiyyət kəsb etdi. Dövlət başçısının düşünülmüş xarici siyasəti Azərbaycanı bu nüfuzlu qurumda söz sahibinə çevirdi. Bu siyasi kursun əsası 2003-cü ildə BMT Baş Assambleyasının 58-ci sessiyasında qoyuldu. Həmin sessiyada Azərbaycan Respublikasının Baş naziri kimi çıxış edən cənab İlham Əliyev beynəlxalq aləmdə mürəkkəb proseslərin cərəyan etdiyi dövrdə üzvlər arasında qarşılıqlı anlaşılmaçılıqların meydana çıxmasında BMT Təhlükəsizlik Şurasının şəraitə uyğun çevik və adekvat münasibət göstərə bilməməsinə qeyd edərək, müəyyən islahatların zəruriliyini diqqətə çatdırıb. Bir il sonra isə qurumun BMT Baş Məclisinin sentyabrda keçirilən 59-cu sessiyasında dövlətimizin başçısı Ermənistan – Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı BMT Təhlükəsizlik Şurasının qəbul etdiyi 4 qətnamənin hələ də yerinə yetirilmədiyini bir daha bəyan edib və bu qətnamələrin həyata keçirilməsinin işlək mexanizminin yaradılması təklifini irəli sürüb. Həmin il oktyabrın 29-da BMT Baş Məclisinin sessiyasında Azərbaycan nümayəndə heyətinin təşəbbüsü ilə “Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində vəziyyət” adlı

Son 16 ildə dövlət başçısı tərəfindən aparılan düzgün xarici siyasət nəticəsində ölkəmiz bu mötəbər qurumda söz sahibi olan dövlətə çevrilib. Prezident İlham Əliyevin Azərbaycan – BMT əməkdaşlığının inkişafını diqqət mərkəzində saxlaması xüsusi qeyd olunmalıdır. 2012-2013-cü illər üçün BMT Təhlükəsizlik Şurasının qeyri-daimi üzvlüyünə keçirilən seçkilərdə Şərqi Avropa dövlətləri qrupundan namizədliyini irəli sürən Azərbaycanın 155 dövlətin dəstəyini alması bu münasibətlərin məntiqi nəticəsi idi. Müstəqillik tarixində diplomatiyamızın ən yaddaqalan uğuru kimi qiymətləndirilən bu qələbə respublikamızın adını Cənubi Qafqaz və Mərkəzi Asiya regionunda BMT Təhlükəsizlik Şurasının qeyri-daimi üzvü seçilən ilk ölkə kimi tarixə həkk edib. Ölkəmizin 2012-ci ilin may və 2013-cü ilin sentyabr aylarında Təhlükəsizlik Şurasına sədrlik etməsi müasir tariximizin ən əlamətdar, qürur doğuran hadisələrindən biri kimi yadda qalıb. Bu tarixi hadisə, ilk növbədə, müstəqil Azərbaycanın beynəlxalq miqyasda artan nüfuzunun parlaq təcəssümü kimi dəyərləndirilir. Dövlətimizin başçısı tarixi qələbəni çox yüksək qiymətləndirmişdir: “Müstəqilliyimiz dövründə belə böyük uğurun əldə edilməsi, doğrudan da, tarixi nailiyyətdir. Biz müstəqil ölkə kimi özümüzü dünyada təsdiq edə bilməmişik. Biz sübut edə bilməmişik ki, Azərbaycan etibarlı tərəfdaşdır, Azərbaycan dost ölkədir və dostların sayının artması bizim siyasətimizin təntənəsidir. Bu göstərir ki, Azərbaycan müstəqil dövlət, dünyada böyük şöhrətə malik olan ölkədir. Bu qələbə Azərbaycan xalqının qələbəsidir. Bu qələbə Azərbaycan dövlətinin qələbəsidir, siyasətimizin təntənəsidir”.

Bu gün Azərbaycan beynəlxalq aləmdə söz sahibinə çevrilmiş müstəqil dövlətdir. 28 illik müstəqillik tarixində belə diplomatik uğurlar qazanmaq, BMT və digər mötəbər qurumlarla əməkdaşlığı genişləndirmək, mövqeləri möhkəmləndirmək və həmin qurumların fəal üzvünə çevrilmək hər dövlətə nəşib olmur. Bu, düzgün müəyyənləşdirilmiş siyasi kursun nəticəsidir. Azərbaycan Respublikasının dünya birliyində bərabərhüquqlu yer tutması, nüfuzlu qurumların fəal üzvünə çevrilməsi Prezident İlham Əliyevin düzgün müəyyənləşdirdiyi xarici siyasətin bariz nümunəsidir.

Əliqismət BƏDƏLOV,
“Xalq qəzeti”